

ARCHA

2
2007

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Pravidla pro štěstí • Líbí se mi, že „táhnete za jeden provaz“ – rozhovor s ministryní školství Danou Kuchtovou • Děti a příroda versus stát a zákon • Sdružení Mladých ochránců přírody • Znáte Pavučinu? • Prázdniny s Brontosaurom • Odcizení člověka přírodě • S Gaudolinem pojed' si hrát... • Bambiriáda zohlední téma evropské kampaně • S Jaroslavem Foglarem od Bobří řeky do Stínadel

Fotogalerie Archy

Sdružení Roztoč – Výstavy, které znějí, soubor Agnes Kutash

Pravidlo pro štěstí

úvodem

Čerstvý vzduch – ať to stojí, co to stojí, za jakýchkoliv okolností, v jakékoliv situaci! To prý je nejdůležitější bod ve výchově dětí. Někdy ovšem pochybuji, zda to není také největší metla na rodiče a *dospěláky*, kteří si chtějí občas vychutnat i klid, pohodu a ticho domova.

Malá ručička hodinek se jen pomalu sune k sedmé ráně. Vojta už je oblečený, na zádech batůžek s butyčkou plnou vody z kohoutu. Vaření čaje – ztráta času. Na svačinu si zabalil lízátko a celý prostor batůžku zabírá jen modrý klokan. Plyšový nesmysl, který nechtěl v obchodě nikdo koupit, a náš syn u něj plakal, že je mu samotnému na polici smutno. V rychlosti balím housky, jablíčka, čaj, karimatku a náhradní oblečení. Cestou na autobus se kloužeme po zamrzlých kalužích. Ano, předpověď počasí opět vyšla! Mezi nastrojenými dětmi a natěšenými rodiči, kteří jedou na jarní prázdniny k babičce, vypadáme jako naprostí šilenci s krosnou na zádech. Na konci nádraží, za studeného rána, běží aktivní natěšené dítě na koňskou výpravu. Za ním se pomalými kroky šinu já. Rodič, řídící se bláznivým pravidlem, které přečetl, už ani neví kde...

Vychovat dítě, aby bylo jen slušné, chytré, zdravé, rozumné a hodné – to je samozřejmě zážrak. Když kluk není špinavý rošťák, co nosí po kapsách kamení – utekl mu důležitý úsek dětství. Když holčina nerozdává rozumy na potkání a neumí pořádně lamentovat – schovává si to jen na pozdější dobu. Vyfasovat takové děti do oddílu je asi velká výzva. Známe kluka, který utekl z prvního tábora. Byla mu zima, chyběla maminka a to jídlo – taky nic moc. Nyní už vede svůj oddíl, bez vandru si neumí představit léto a v zimě se mu stýská po zelené trávě. Není pravda, že děti sedí doma u PC, protože jsou líné a jiné. Líní a jiní jsou jejich rodiče.

Samozřejmě, pohodlnost tu bere žezlo rozumu.

Příklady táhnou. Už proto se drápu na vysoký kopec, abychom dalekohledem viděli ranč, kde nakrmíme koně, nasajeme jejich vůni a zjistíme, jestli mají bílé zuby. To zajímá nejvíce Vojtěcha. Proto nesledujeme pohádky a nesedíme u nedělní bábovky. Hledáme důležité informace. Jinovatka na trávě mizí, do zad nám začalo svítit sluníčko a ticho je takové, že se ohlížím kolem. Jako by někdo prostě všude všechno vypnul. Vlastně ne, hrozně, ale hrozně

řvou ptáci. Ale po čase to přestanu vnímat. Svačinu rozbalujeme na karimatce u řeky. Nikde jinde nechutná tak rychle jako venku. Všechny kameny a kamínky v kruhu několika metrů mizí do bílého hučícího splavu. Dítě je spokojené a já se od rána poprvé zhluboka nadechnu. Je dobře, že mě vzbudil. Je dobře, že nás nezastrašil ten led. Je dobře, že hřeji paprsky. Je nám prostě dobře...

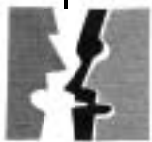
Dobře by bylo i stovkám dětí. Nemuseli bychom je ani moc přemlouvat.

Vím, že většina z nich se stejně doma nudí. Projeli by se na kole, vyběhli ven a pořádně si zařvali. Skleníkové děti – tak jim říkáme. Ze školy jdou domů, zapnou knoflík (je jedno, jaké obrazovky) a tiše si *prežívají* dětství. Hlavně, že nic venku nezmažou, neroztrhají a rodiče nemusí mít strach, kde se poflákují. Je to lepší, než kdyby měly v rukou spreje a rádioly na betonových ulicích. Teď mě napadá, že to o moc lepší není. Mít děti, to znamená velkou zodpovědnost. Mít děti, to znamená šanci vrátit se do dětství. Znovu si prožít trhání jablek v sadu, malování na obličej, koupání v tričku, běhání za štěstím.

Klackové střílečky připraveny! Plazíme se k ohradě a koně ani netuší, že malý Vinnetou dorazil i se svou unavenou, špinavou matkou. „Mami, voní voní,“ slyším tichý hlas. V duchu si říkám, že také budeme vonět, a dlouho. Jistě to ucítí i naši večerní spulceští. Kdo nezažil pohled na kraj z koňského hřbetu, ten nezažil nic. Stáváte se součástí přírody samotné. V hlavě vám cosi přepne a vy se jen usmíváte, sníte a pravidelně dýcháte. Pokud tedy dýchat vůbec stačíte. Mně se dech tajil, když malý indián sám krmil velikého koně. Jenže tak nejlépe zjistil, jaké má vlastně zuby...

Není tedy možné o přírodě jen číst. Musíme s ní prostě žít. Ucívit ledovou vodu v řece, její klouzavé oblázky a mohutný proud. Slyšet šumění listí a ochutnat podivná planá jablka. Kouknout, jak *makaj* malí mravenci a jak umí štípat pod mikinou. Já sama vím, jak není snadné vychovávat dítě podle pravidel. Rvát se s bahnem v ponožkách. Nacházet listí, šišky, kameny, šneky, kůry, žížaly a další kusy z přírody po celém bytě. Za to všechno mohu ale být přizvána k životním výpravám, a to není málo...

Marie Molková – Hromča
ilustrační foto Martin Kríž

Líbí se mi, že „táhnete za jeden provaz“

ROZHOVOR

Rozhovor s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy Mgr. Danou Kuchtovou

Vybavíte si, paní ministryně, ve spojitosti s činností určité dětské či mládežnické organizace nějaký svůj prožitek, o němž byste se chtěla se čtenáři Archy/Tomíka podělit?

Vzpomínám si na pěkný zážitek z nedávné doby – moje osmiletá dcera velmi dobře obstála v ekolympiádě, kterou Šípek (ekovychovná nevládní organizace) pořádá pro děti z druhé třídy základní školy, kterou moje dcera navštěvuje. Byla jsem pyšná na ni i na ostatní děti, které se olympiády zúčastnily – hodně toho uměly a navíc je ta soutěž bavila.

Pokud jde o juniorské spolky, jsou Vám s ohledem na Vaši stranickou příslušnost k Zeleným některé z nich bližší než jiné – například svým prvoplánovým zaměřením na ochranu přírody (Hnutí Brontosaurus, Sdružení Mladých ochránců přírody aj.)? Jestliže ano, projevte se to nějak ve vztahu Vámi řízeného resortu (MŠMT) k nim?

Nepopírám, že jsou mi blízká sdružení, která se starají o ochranu přírody, ale aktivity mladých lidí, kteří se starají například o postižené spoluobčany nebo handicapované děti, jsou mi stejně sympatické. Žádné sdružení však při práci na MŠMT nesmím při rozhodování preferovat, to by byl nepřijatelný klientelismus.

Hodí se Vám nyní nějak průprava z prostředí neziskových organizací, kde jste se profilovala?

Určitě se mi hodí. Zejména oceňuji flexibilitu, na kterou jsme tam byli zvyklí. Schopnost poradit si s nepředvídatelnými situacemi, týmová práce atd.. To jsou vlastnosti, které se mi při práci na MŠMT velmi hodí.

Již nějaký čas lze slyšet názor, že by se dlouholetá obětavá práce s dětmi ve volném čase měla těšit společenskému uznání, vyjádřenému byť jen symbolickým oceněním z rukou vysokého státního představitele – třeba ministryně školství.

Jsou podle Vás takové úvahy nyní takzvaně na pořadu dne?

Nepochybně ano. Nestátní neziskové organizace (NNO) a jejich pracovníci a členové si takovéto uznání podle mého názoru plně zaslouží. Víím, že mé předchůdkyně v loňském a předloňském roce udělily – na základě návrhu NNO – několika dlouholetým pracovníkům s dětmi a mládeží z řad dobrovolných pracovníků NNO „Medaili MŠMT 1. a 2. stupně“. Nejlepším NNO uděluje MŠMT čestný titul „Organizace uznaná MŠMT pro oblast práce s dětmi mládeží“. Já sama jsem rozhodla o udělení tohoto titulu pro období let 2007 – 2010 zatím pro 27 NNO. Osvědčení o udělení titulu předám představitelům těchto organizací 21. 3. t.r.

(Zmíněná osvědčení předali celkem 28 organizacím náměstkyně ministryně Eva Bartoňová spolu s předsedou senátního Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Karlem Bartákem 21. března 2007 v sídle Senátu, pozn. red.)

V současné době připravuje odbor pro mládež mého ministerstva, ve spolupráci s ČRDM, návrh na vytvoření specifické formy ocenění pro NNO. Věřím, že jej připravíme a využijeme ještě v tomto roce.

Jak na Vás působí snaha 95 různorodých členských sdružení České rady dětí a

mládeže (ČRDM) – respektive více než 200 000 jejich „duší“ – takzvaně táhnout za jeden provaz, najmě ve vztahu k státní správě?

Je to vynikající! Moc se mi líbí, že sdružení „táhnou za jeden provaz“. Spolupráce a provázanost je velmi důležitá. Zároveň je to například i pro nás jednodušší věst s nimi jednat. To, že ČRDM považují za potřebnou, dokládá m.j. i to, že MŠMT její činnost každoročně významně finančně podporuje. V loňském roce cca 11 mil. Kč včetně Bambiriády. Budu ráda, stane-li se ČRDM reprezentativním představitelem mladé generace České republiky nejen ve vztahu k MŠMT a dalším státním orgánům, ale i ve vztahu k zahraničí. Domnívám se, že ČRDM může plnit řadu úkolů ve vztahu k jednotlivým organizacím dětí a mládeže, např. tak, jak je v současnosti podporována činnost NNO prostřednictvím generální pojistky. Dosavadní spolupráci hodnotím jako dobrou a věřím, že takovou i zůstane, že bude věcnější a konkrétnější. Ráda bych, abych ČRDM mohla považovat za svého partnera v péči o děti a mládež.

Lidé, kteří se ve svém volném čase zdarma věnují výchovné práci s dětmi, organizovanými v různých spolcích, zehrají na současnou legislativní úpravu pojmu dobrovolník. Pokládají za ústrk, že v praxi nemůže

být takto označován a (požívat několika drobných výhod s tím spojených) řekněme vedoucí turistického oddílu mládeže, který pro svůj oddíl dobrovolně pracuje. Dobrovolníkem by se stal jen v poněkud kuriózním případě, že by – stále coby činovník TOM – brigádně přešel ke „konkurenci“ a pomáhal věst třeba skautskou družinu, pionýrskou skupinu či debatní klub... Jaký je na to Váš názor?

Domnívám se, že současná právní úprava zdaleka neodpovídá potřebám, podmínkám, ale i naší české tradici dobrovolné práce. Týká se to nejen činnosti NNO, ale obdobný problém je rovněž ve střediscích pro volný čas. Proto odbor pro mládež spolu s Národním institutem dětí a mládeže – a věřím, že i ve spolupráci s ČRD – má za úkol připravit návrh novely zákona o dobrovolnictví, který by měl na podmínky a potřeby lépe reagovat. Není to však jednoduchá práce a vyžádá si určitý čas.

Nepočtené skupince dětských organizací připadla před několika lety část zdevastovaného nemovitého majetku někdejšího SSM, spravovaná Fondem dětí a mládeže (FDM). Noví vlastníci převzali od FDM zmíněné objekty ve stavu tak špatném, že přes veškerou snahu je v některých případech bez adekvátní pomoci státu nejspíš nedokáží sami zachránit. Jak na Vás celá tato situace působí? Chystá Váš úřad v dohledné době nějaký významnější krok, jímž by jejímu řešení napomohl?

Způsob, kterým se převáděl majetek, je ostudný – korupce, podvody, noví vlastníci jsou na tom dnes velmi špatně. Chybí jim peníze na opravy. V současné chvíli připravujeme namátkové kontroly, abychom zjistili, zda byl majetek převeden správně. MŠMT se snaží napomoci NNO při opravách, rekonstrukcích a zprovoznění těchto objektů formou účelových dotací. A to jak v rámci rádných dotačních programů, tak i formou mimořádných dotací.

Měla jste příležitost obeznámit se s Bambiriádou? Jestliže ano, co o této každoroční přehlídce činností nejrůznějších dětských organizací, pořádané ČRD, soudíte?

O akci Bambiriáda vím, bohužel jsem však na žádné z těchto akcí

dosud nebyla. Myslím si však, že je to velmi dobrá akce, která přispívá vzájemnému poznávání činností organizací navzájem, ale zároveň i obeznamuje děti a rodiče s jednotlivými organizacemi, a to velmi zajímavou a hezkou formou. To, že si Bambiriády váží ministerstvo, dokládá i skutečnost, že její konání finančně podporuje, např. v loňském částkou 3 mil. Kč.

Letos má Bambiriáda mimo jiné odrážet i nosná témata evropské kampaně Každý jsme jiný, všichni rovnoprávní, jimiž

jsou lidská práva, rozmanitá společnost a participace chápáná jako čínorodá spoluúčasť mladých lidí na společenském dění... Půjdete se na Bambiriádu podívat?

Téma se mi líbí. Je velmi dobré. Domnívám se, že lidé by měli se zapojovat a již od mládí se účastnit na rozhodování. Pokud mi to časový program umožní, ráda bych letos se svou dcerou akci Bambiriáda navštívila.

Ptali se
Tomáš Novotný a Jiří Majer
Foto archiv
tiskového odboru MŠMT

Včerejší a dnešní děti

Všichni jsme byli malí. Přišli jsme ze školy, stejně jako dnešní děti, praštili aktovkou někam do kouta, stejně jak to dělávají dnešní školáci, a pak hurá se jít bavit. Tady už ale najdeme mezi naší představou, co s načatým odpolednem, a trávením volného času dnešních dětí výrazné rozdíly. My jsme si hráli venku za barákem, a když přišlo, malovali jsme si a četli. Dnešní děti se nezajímají o to, jaké je venku počasí; prostě sedí u počítače, televize či videa. Někteří mají oblíbenější playstation, jiní klasické PC, další chatují a do noci „visí“ na síti. V důsledku toho čteme, že jsou dnešní děti neohrabané, nemají vztah k přírodě, ale nejsou ani schopny týmové spolupráce a často trpí alergiemi na kde co.

Renomované organizace zkoumají odcizování dětí přírodě (www.detiapriroda.cz a www.detiamesto.cz), hygienici by nejen ty nejmenší, ale nejlépe nás všechny zabalili do neprodyšných mumií, abychom se náhodou nedotkli té špinavé přírody. A úředníci s výmluvou na evropskou legislativu by takové přežitky jako dětské tábory často nejráději zakázali. A když už někde pár dětí „splašíme“ a rodiče konečně přesvědčíme, že je větší pravděpodobnost, že je přejede auto, než udolá borelióza a vzteklna, pak vykročíme do krajiny, kde už podle stávající legislativy nemůžeme ani uvařit, ani sejít z cesty. Buď půjdeme holt proti proudu dnešní doby, nebo ta doba brzo pozná, že špatným směrem teče ona sama. Nebo se mýlím? Není pravda, že pro děti nic zajímavějšího a lepšího není. Třeba Brno je doslova přesycené velice kvalitními dětskými organizacemi, kde si dítě může hrát, soutěžit a sportovat, o víkendech si hrát v přírodě, o prázdninách stanovat a jezdit na lodích, horolezít a v zimě lyžovat. Pokud nevíte, kam s ním (s vaším potomkem), pak zkuste jednu z těch tradičních organizací.

Martin Kříž, ZS Morava, www.zsmorava.cz

Děti a příroda versus stát a zákon

Z výzkumů posledních let vyplývá, že se především děti v České republice duševně odpoutávají od přírody. Stát vynakládá prostředky na to, aby začlenil do výuky na všech typech škol environmentální výchovu. V republice pracují desítky ekocenter a společně se snaží tento vztah-nevztah zlomit a dětem nabízet alternativní a čistší žebříček hodnot. Ze zkušenosti vím, že mnohem víc než ekocentrum, víc než škola, naučí děti úctě k přírodě buďto rodina, nebo její pomocník při výchově ve volném čase – dětský oddíl. Ať už skautský, turistický, všeobecný, tábornický nebo indiánský, prostě oddíl, který vytáhne děti na dva týdny do přírody, někam, kde není elektrina, jídlo od maminky, ani teplá sprcha.

Na druhé straně ale stát legislativně brání všem těm, kteří chtějí vychovávat děti v přírodě a k přírodě, desítkami paragrafů, zákonů a vyhlášek. Rád bych se přímo nad některými problematickými body zastavil.

Jak si máme v přírodě uvařit a kde přespat?

Lesní zákon 289/95 Sb. ve svém 20. paragrafu mimo jiné zakazuje činnosti, jako je rozdělávání ohně či táboření, kromě míst, která jsou vyhrazena, a toto platí do známé vzdálenosti 50 m od okraje lesa. Veřejná tábořiště ve volné přírodě u nás téměř neexistují, vařit bychom si tedy podle zákonodárců měli nejspíše uprostřed pole nebo zajít do hospody.

Přítom například v alpských zemích či ve Skandinávii, státech mnohem rozvinutějších než jsme my, tento problém nemají. Tábořiště jsou jasně vyznačena v mapách, nebo smíte dokonce přespat kdekoli, ovšem nad určitou minimální vzdálenost od nejbližší obydlené budovy.

A co volný pohyb v krajině?

V Česku už od roku 2004 probíhá kampaň Právo na krajinu. Jejím cílem je zabezpečit pro lidi i pro volně žijící zvěř bezbariérový pohyb po krajině. Organizátoři kampaně hodlají prosadit toto právo i do české ústavy. Do projektu jsou zapojeny některé ekologické organizace a podporu jí vyjadřují rovněž myslivci, rybáři, ornitologové, turisté i známé osobnosti.

Je to víceméně reakce na trend, který k nám směřuje ze zemí západní Evropy nebo z některých zemí západní Evropy, kde se zaplácuje volná krajina, a tím se vlastně stává bariérovou nejen pro člověka, ale i při migraci zvěře.

Organizátoři kampaně se obávají, že jednou může i naše země dopadnout jako třeba Anglie, která je naprosto zaplácená a člověk se do volné krajiny prakticky nedostane. Opačným příkladem je opět Švýcarsko, kde se dá – i když s jistými omezeními dbajících na vlastnická práva – chodit kudykoliv.

Stanový tábor a nakládání s odpady

I skromní táborníci často narazí na legislativní problém a není to vždy jen v souvislosti se známou

stošestkou ministerstva zdravotnictví. I vám se na táboře může stát, že přijede na kontrolu úředník a bude chtít řešit především problematiku odpadů. Ty pevné třídíme a odvážíme, spalitelné končí v kamnech, ale co tekuté odpady? Co latríny, sprchy, umývárky, odpady z kuchyně? Zákon o vodách definuje dočasnou rekreaci jako věc, při které lze přimhouřit oko a nemusí po táboře chít čističku, jímkou apod. Ale jsou úředníci, kteří vás prostě na táborový plac bez chemických záchodků nepustí. Takže například my paradoxně na kraji jihočeského rybníka bohatě hnojeného kejdou a močůvkou nemůžeme kadit přímo do země. Městský úřad v Třeboni chce jímky, Správě CHKO latríny nevdají, ale jímky v žádném případě. Jenom doufáme, že v boji dvou úřadů o kompetence nakonec nebudeme těmi poraženými my.

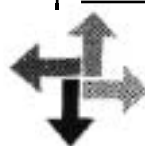
A co dělat pro to, abychom mohli dětem o přírodě nejen vyprávět, ale dokonce je tam i vzít a strávit tam s nimi celý víkend, uvařit si tam, přespat, postavit tábor? A to nejen letos, ale třeba i příští rok, za deset či padesát let? Musíme lobbovat, aby se stát vydal cestou skandinávskou, musíme se zapojit do podobných kampaní jako je Právo na krajinu. Musíme ukázat státu, že bez nás může ekologickou výchovu jen vyučovat, ale už nikoho k lásce k přírodě nevychová. Musíme být tvrdí a neoblomní a umět se bít za to, co děláme.

Jako ekopedagog, ekolog, bývalý aktivní strážce přírody, ale i oddílový vedoucí a šéf tábora tedy rádím: „Ano, jděte s dětmi do přírody, a to nejen po cestách, ale i azimutem, podél potoka, přes les (jen v národních přírodních rezervacích a památkách a v prvních zónách NP se držte na značených cestách). Vařte v přírodě, ale dodržujte bezpečnost při

zakládání ohně tak, abyste nezapálili les. Spěte v lese, odpadky si odvezte s sebou a buďte potichu, nebojte, možná dostanete pokutu od lesní strážce, ale les poroste v klidu dál. Chovejte se k přírodě slušně, ale bezzubé zákony, které nám a naši snaze vychovávat děti k lásce k přírodě házejí klacky pod nohy, pojďme společně změnit.“

*Ing. Martin Kříž,
předseda Jihomoravské rady dětí a mládeže
foto autor*

(Autor – ekopedagog je vzděláním zemědělským inženýrem se specializací agroekologie. Je programovým ředitelem Chaloupek – střediska pro vzdělávání a výchovu v přírodě a spoluautorem koncepce ekologické výchovy Jihomoravského kraje.)

Vaše Evropa – vaše budoucnost

Zaměřeno na

Ve dnech 23. – 25. března 2007 se v Římě pod mottem „Vaše Evropa – vaše budoucnost“ setká více než 200 mladých Evropanů, aby diskutovali o budoucím směřování Evropské unie a předali své názory jejím vedoucím představitelům. Cílem tohoto vůbec prvního summitu mládeže EU, který společně pořádá EU a Evropské fórum mládeže při příležitosti oslav 50. výročí přijetí zakládající smlouvy Evropské unie v Římě, je zapojit mladé lidi a mládežnické organizace do neustálé debaty o budoucnosti EU.

Přípravy začaly v lednu setkáním v Bruselu, na kterém bylo vybráno šest témat pro summit v Římě i jemu předcházející národní debaty:

- budoucnost Smlouvy o EU
- sociální a hospodářský model EU
- udržitelný rozvoj
- úloha EU v globalizovaném světě
- demokracie a občanská společnost
- mládež a vzdělávání

Projekt poté pokračoval debatami na národní úrovni, které proběhly ve všech zemích EU. Organizace národní debaty v České republice se společně zhostily Česká rada dětí a mládeže, Česká národní agentura Mládež, Zastoupení Evropské komise v ČR a Odbor pro informování o evropských záležitostech Ministerstva pro místní rozvoj. Na přelomu

února a března proběhly regionální debaty v sedmi městech – Hradci Králové, Pardubicích, Zlíně, Praze, Ústí nad Labem, Českých Budějovicích a Brně. Jejich účastníci, zastupující různé školy či organizace, se pak 3. března 2007 sjeli do Prahy, kde se v budově Eurocentra konalo národní kolo debaty.

Na setkání byli přizváni i odborníci na daná témata – Prof. Zdeněk Šrein z Univerzity J. E. Purkyně, redaktor Týdeníku Ekonom Ing. Karel

SPOLUČNĚ
OD 1957

Ježek, PhDr. Ivan Rynda z Centra pro otázky životního prostředí UK, Ing. Jan Hřích z Ústavu mezinárodních vztahů a Jana Votavová ze programu Duha Participace, kteří zde fungovali jako tzv. „resource persons“ neboli zdroje informací a pomáhali účastníkům s pochopením některých souvislostí.

Zahájení debaty bylo přítomna i vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Irena Moozová. Jakub Kořínek, jeden z organizátorů a účastník bruselského předsummitu, poté seznámil přítomné s výstupy debat v jednotlivých regionech. Účastníci se následně rozdělili do šesti pracovních skupin, kde diskutovali nad tématy římského summitu a snažili se nalézt odpovědi na otázky k nim se vztahující. V každé skupině kromě jmenovaných odborníků fungoval i facilitátor, který diskusi udával směr a podněcoval zúčastněné ke sdílení názorů. Na závěr národní debaty pak bylo vylosováno 5 účastníků, kteří se zúčastní víkendového summitu v Římě.

Oficiálního zahájení summitu se v sobotu 24. března zúčastní řada významných osobností EU, například italský předseda vlády Romano Prodi, místopředseda Evropského parlamentu Alejo Vidal-Quadras, místopředsedkyně Evropské komise Margot Wallströmová a evropský komisař pro vzdělávání, mládež a kulturu Ján Figel'.

Účastníci budou ve skupinách pracovat na přípravě závěrů summitu a zprávy týkající se budoucnosti Evropské unie. Zprávy pak budou předány vedoucím představitelům EU, kteří budou ve stejné době zasedat v Berlíně. Při diskusi u kulatého stolu budou mít účastníci příležitost sdílet své postoje i přímo zástupcům orgánů EU. Místopředsedkyně Evropské komise Margot Wallströmová, která se římského zasedání rovněž zúčastní, uvedla: „Tento summit poskytne dosud nebyvalou příležitost k diskusi o této Evropské unii v pohybu“.

*Zdroj: <http://europa.eu/50>
Kristýna Makovcová
foto autorka*

Sdružení Mladých ochránců přírody

naše téma

zajišťuje, koordinuje, organizuje,... veškerou práci s kolektivy Mladých ochránců přírody (zkráceně zvanými mopíky), kterých v České republice sice není moc (přibližně 3500 dětí ve 125 kolektivech), ale přesto vyvíjejí činnost, která baví nejen děti a vedoucí, ale především je svým zaměřením jednoznačně směřovaná na přírodu. Naším cílem rozhodně není vychovávat z dětí „fanatické ekology“ či „nadupané přírodozpytce“, ale vybavit je pro celý život kladným vztahem k přírodě a životnímu prostředí, a to bez ohledu na budoucí profesní zaměření. Nic více, nic méně.

Existujeme pouhých 15 let, a tak je náš spolek stále velmi liberální, bez zbytečné byrokracie a postavený především na vzájemné důvěře lidí.

Naše vnitřní strategie upřednostňuje podporu přímých vedoucích s dětmi s důrazem na jejich svobodnou volbu – my nabízíme aktivity a záležitosti jen na nich, do čeho se zapojí, jaké nabídky a výhody využijí. Všechny naše aktivity jsou důsledně „otevřené“, tedy se jich může zúčastnit i kolektiv z jakéhokoliv jiného sdružení, řada našich akcí je navíc cíleně koncipována „pro veřejnost“.

Příklady konkrétních projektů s dětmi, pro děti a „okolo přírody“:

Zachraňme studánky! – cílem této celostátní kampaně je probudit zájem o postupně zanikající veřejně přístupné zdroje pitné vody v přírodě – studánky (táborové, pro znavené poutníky u cesty, lesní...). Účastníci (oddíly, školní třídy, rodiny i jednotlivci) jednak pátrají po studánkách (po vyfocení a zjištění přesné lokalizace je hláší do celostátního registru) a ti odpovědnější přebírají dlouhodobý pa-

tronát nad vybranou studánkou. Tim převzou aktivní a viditelný podíl při konkrétní pomoci přírodě ve své lokalitě a zároveň si budují kladný vztah k životnímu prostředí jako celku.

V roce 2006 bylo takto registrováno 164 studánek, o které se pravidelně stará přes 2700 dětí a 800 dospělých.

Uklid'me svět – nám opravdu vadí nepořádek v přírodě (papírky, rozbité lahve, zbytky igelitů... na tábořištích, na odpočívadlech... tedy všude tam, kde se zastavil nezodpovědný člověk), a tak alespoň jednou do roka (zpravidla na jaře blízko Dne Země, ale občas i koncem září) vyrážíme na brigády, abychom přírodě pomohli zahladit stopy po těch lidech, kteří se v ní chovají „jako lidé“.

Který kolektiv chce, ten se pustí do díla – příroda v jeho okolí je jeho vizitka...

Stříbrná nit – dlouhodobá korespondenční celoroční soutěž libovolných kolektivů ve znalos-

tech a dovednostech související s přírodou, její ochranou, životním prostředím a vším, co s touto rozsáhlou oblastí souvisí. Každý měsíc jsou vyhlášeny tři náměty na činnost a po dvou měsících kolektivy zasílají hodnotitelům výsledky své práce – po odborném vyhodnocení jsou zveřejněny výsledky i s ukázkami zajímavých přístupů a pak už se jen doplňují tabulka celoročního hodnocení. Celoroční soutěž je opravdu náročná, každý se sice může zapojit jen do vybraných námětů, kdo chce však zvítězit, ten nesmí zaváhat.

Snad jen doplněk: zadání námětů, vyhodnocení i ukázky jsou veřejně přístupné na internetu, a tak si to vyzkoušet může kdokoli.

Hledání jara – každoročně druhý víkend v dubnu (letos 14. – 15. 4.) nedočkavě pátráme po jaru, vždy podle vyhlášených příznaků (letos: kvete blatouch?, létají včely?, je někde skupina alespoň 10 lidí s triky s krátkými rukávy?) a podle nahlášených po-

zorování statisticky vyhodnotíme, zda u nás jaro již je, či ne.

Každoročně se účastní přes 1000 hledačů jara, a tak jsou výsledky poměrně přesné. A mimořádně: máme prokázáno, že v uplynulých 5 letech zde jaro vždy bylo! A to je to hlavní.

Pohledy do přírody – „vyhledávací“ fotografická soutěž je určena především pro začínající autory (věkové kategorie: do 13 let, do 18 let a starší), kteří si chtějí poměřit své výsledky se zkušenějšími. Každoročně je vyhlášeno několik témat s vazbou na přírodu (letos: Zázrační stavitelé, Setkání v lese, Opisueme od přírody a Studánky a prameny) a po uzavěrci 15. 10. odborná porota vyhodnotí došlé práce a vybere ty nejlepší, jejichž autoři jsou odměněni a dále jsou práce vystavovány na různých místech v celé republice.

Vždy jde jen o to, překonat ostych a poslat své nejlepší práce se vztahem k vyhlášeným tématům do soutěže k porovnání s ostatními. Ukázky oceněných prací jsou zveřejněny na internetu, a tak určité měřítko existuje.

Soutěž je zařazena v kategorii „C“ soutěží podporovaných MŠMT pro školní děti a mládež.

Zelená stezka – Zlatý list

– tradiční celostátní přírodovědně-ochranářské soutěže dětských kolektivů dětí ve věku do 15 let s hlubším zájemem o přírodu a její poznávání se každoročně zúčastní přibližně 3500 dětí z různých spolků (MOP, Junák, Pionýr,

TOM... ale i kroužky DDM...).

V letošním roce probíhá již 35. ročník a po jarních místních a krajských kolech celý ročník vyvrcholí červnovým týdenním národním kolem, kde se šestičlenná družstva utkají na soutěžní trase ve znalostech živé i neživé přírody

Spoluvyhlašovatelem soutěže je MŠMT a akce je zařazena do kategorie „B“ soutěží doporučených pro žáky ZŠ.

Ekologická olympiáda – je soutěž prakticky navazující na „dětskou“ ZSZL a je určena pro talentovanou středoškolskou mládež, která si atraktivní formou porovná své znalosti ekologie se svými kolegy z jiných škol (kolektivů, kroužků,...) z území celé ČR. Zajímavostí této soutěže je

Veškeré informace o Sdružení Mladých ochránců přírody a (nejen) o uvedených aktivitách získáte pomocí těchto kontaktů:

Sdružení MOP

poštovní přihrádka 447,
111 21 – Praha 1
www.smop.cz, CDM@smop.cz

i praktická část (v minulosti např. kosení louky, dojení krávy, sázení stromu, vytvoření projektu zkvalitnění dopravního systému města,...), která vhodně vyvažuje teoretickou část. Soutěž preferuje týmovou spolupráci, a tak soutěží tříčlenná družstva.

Soutěž je zařazena v kategorii „C“ soutěží podporovaných MŠMT pro školní děti a mládež.

Sdružení Mladých ochránců přírody je poměrně mladý a dynamický spolek, nehrajeme si na nic světového – náš cíl je „přízemní“: maximální podpora dětských kolektivů při hledání kladného vztahu k přírodě. Již od roku 2004 přiznaný statut „uznané NNO pro oblast práce s dětmi a mládeží ve volném čase“ nám potvrzuje, že to neděláme špatně.

Michal Kulík
Foto archiv Sdružení MOP

Prázdniny s Brontosaurem

naše téma

Nezapomenutelné zážitky, nová přátelství, sebepoznání, hluboké lesy, tajemné hradly, podzemní krápníkové jeskyně, hry, dobrodružství, netradiční sporty, bydlení na zámčích či v indiánském teepee, táborové ohně, smysluplná práce... to všechno a mnoho dalšího v sobě spojují Prázdniny s Brontosaurem.

Pod tímto názvem pořádá Hnutí Brontosaurus každoročně v období letních prázdnin přes čtyřicet prožitkových akcí pro mladé lidi. Svou činnost zahájilo Hnutí Brontosaurus v 70. letech a tyto akce – tábory se brzy staly jedním z nejvýznamnějších a nejpobulárnějších projektů. Většina z nich v sobě zahrnuje dvě hlavní programové složky.

Tou první je užitečná práce na pomoc přírodě a památkám po celé ČR. Často se jedná například o kosení a hrabání luk, opravu zaniklých pramenů, opravu hradů a kapliček, udržování zámeckých areálů, práce ve skanzenu, na ekofarmách apod. Prostřednictvím takovéto práce se účastníci dostanou do míst, o kterých běžný návštěvník neví nebo nemá možnost je navštívit (jeskynní systémy, přírodní památky, nepřístupné části hradů a zámků...).

Druhou významnou složku tvoří zážitkový program. Někdy je tento program zaměřen na jednu oblast činnosti (tanec, malířství, cyklistika, jízda na koni, výuka řemesel, vodáctví, meditace), jindy se program skládá z mnoha zajímavých herních, výtvarných, sportovních a jiných činností.

V nabídce táborů lze najít také akce nepracovní – jen zážitkové, vzdělávací nebo akce pro rodiče s dětmi.

Jednotlivé tábory jsou pořádány zkušenými organizátory – dobrovolníky, kteří prošli speciálním organizátorským kurzem pořádaným Hnutím Brontosaurus.

Tábory většinou nejsou finančně příliš nákladné. Z části jsou financovány z výtěžku za práci, kterou účastníci po čas tábora odvedou.

Jedním z cílů všech akcí pořádaných Hnutím Brontosaurus je výchova člověka ke spolupráci s ostatními, k odpovědnosti za sebe, za ostatní a za prostředí, ve kterém žijeme, výchova k novému, ekologicky šetrnějšímu způsobu života. Právě vzdělávání v oblasti ekologie a environmentalistiky je také jedním z důležitých pilířů těchto akcí.

Jsou určeny především studentům středních a vysokých škol, kteří chtějí zažít něco nového, kteří mají potřebu dělat ve svém volném čase něco smysluplného. Těm, pro které má stále ještě kouzlo čistá příroda, spánek pod hvězdami, tajemné hradly, voda ze studánky, dobrodružství, společné dílo, sebepřekonání, hledání nových cest a lidí, kteří nás mohou obohatit...

Neváhej a přijď, jsi srdečně zván!

Hana Bártová

Více informací najdete na www.brontosaurus.cz

foto archiv Hnutí Brontosaurus

kresba Marek Fajfr

Znáte Pavučinu?

Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina je celostátní sítí organizací specializovaných na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu.

Sdružení bylo založeno v dubnu 1996. Podmínkou členství je činnost v oblasti ekologických výukových programů pro školy a v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků.

Mimo tyto společné – jednotící činnosti členská střediska realizují mnoho dalších činností: akce pro veřejnost, poradenské a konzultační služby, školní ekologické projekty, výstavy, vydávání metodické a didaktické publikace, příprava pomůcek pro ekologickou výchovu, atd.

Na základě svých Stanov sdružení Pavučina:

- podporuje vzájemnou výměnu zkušeností svých členů v oblasti praktické ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty
- zprostředkovává příjem a šíření aktuálních informací zvenčí, výměnu informací mezi členy a dle potřeby členů podporuje spolupráci a koordinuje jejich činnost
- zastupuje, obhajuje a prosazuje společné zájmy členů ve vztahu k ústředním orgánům státní správy, k partnerským organizacím, k dárcům a sponzorům
- napomáhá udržování pospolitosti a poskytování vzájemné podpory mezi členy SSEV Pavučina
- dbá na kvalitu činnosti a důvěryhodnost svých členů a podporuje jejich odborný růst

Do sítě Pavučina patří například:

Kraj Praha: Základní článek Hnutí Brontosaurus Botič (www.toulcuvdvr.cz)

Středočeský kraj: ZO ČSOP Vlašim, Podblanické ekocentrum (www.csopvlasim.cz)

Jihočeský kraj: NIDM MŠMT, CEV Dřípatka (www.dripatka.cz), Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia (www.cassiopeia.euweb.cz)

Liberecký kraj: Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec (www.zooliberec.cz)

Královéhradecký kraj: SEVER – Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory (www.sever.ecn.cz, www.ekologickavychova.cz)

Pardubický kraj: Ekocentrum Paleta (www.palata.cz, www.ekovychova.cz)

Kraj Vysočina: Chaloupky o.p.s., školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání (www.chaloupky.cz)

Jihomoravský kraj: Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání (www.lipka.cz/jezirko), Centrum ekologické výchovy Pálava ZO ČSOP 56/15 (www.cev.palava.cz)

Olomoucký kraj: Sluňákov – Středisko ekologické výchovy odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce (www.olomoucko.cz/slunakov)

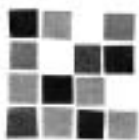
Moravskoslezský kraj: Vita – občanské sdružení (www.vitaova.cz)

foto Martin Kříž

Více informací na www.pavucina-sev.cz

kresba Dušan Grombřík

S Gaudolinem pojd' si hrát...

představujeme

**Chceš se bavit? Chceš se smát?
S Gaudolinem pojd' si hrát!**

Milí čtenáři Archy, je tomu již třináct let, kdy se několik studentů uničovského gymnázia společně se svým učitelem (nebo to byl profesor?) rozhodlo odjet na letní tábor. Tedy ne jako děti, nýbrž jako ti, kdo se budou v táboře o děti starat.

A čas plynul... Spousta pozitivních ohlasů, kterých se nám za ta léta v průběhu krásných táborových týdnů dostalo, nás přimělo k rozšíření naší činnosti o další aktivity. A tak došlo k tomu, že jsme se z volného společenství nadšenců stali nadšenci z občanského sdružení.

Gaudolino (ve volném překladu radující se

človček; podle latinského gaudere = radovat se, gaudolínus = chlapec)

vzniklo v dubnu 2004 jako

otevřené a nezávislé sdružení se zaměřením na volný čas dětí a mládeže. Našimi aktivitami se ale snažíme vytvářet i prostor pro zapojování rodičů, rodinných příslušníků a známých do aktivit dětí.

Naše poměrně malé, ale přesto aktivní sdružení působí ve dvou regionech. První oblastí je Uničov,

město několik kilometrů vzdálené od hanácké metropole Olomouce. Druhým regionem, ve kterém uskutečňujeme naše aktivity, je stověžatá matička Praha. Jak se trefně říká, jsme sdružení nadregionálního charakteru ©.

V současné době má Gaudolino čtrnáct (po)řádných členů, přičemž deset z nich je mladších šestadvaceti let. Členové sdružení jsou zkušenými vedoucími s mnohaletou praxí (investujeme hodně času a zároveň i peněz do vzdělávacích programů), řada z nás má vzdělání pedagogického a humanitního směru a pracuje ve

výchovně-vzdělávacích institucích (no prostě ve školství). V rámci našich aktivit samozřejmě také spolupracujeme s řadou dobrovolníků a přívrženců, bez kterých by se naše neziskovka jen těžko obešla.

Gaudolino je sdružením, které mladé generaci nabízí aktivní využití volného času, a to nejen v průběhu všech školních prázdnin (pozn. pro zaměstnance – sami víte, že jich je), ale i na víkendových a týdenních pobytech či jednodenních akcích. Volnočasové programy které nabízíme, jsou koncipovány tak, aby děti nejen zabavily, ale zároveň podporovaly rozvoj jejich osobnosti a umožnily jim seberealizaci. Aktivity jsou zaměřeny na turistiku ve všech podobách, osvojování tábornických dovedností, provozování nejrůznějších remeslných a výtvarných dílen, ale i na širokou škálu her, sportů a dalších specializovaných aktivit. Naši doménou jsou tzv. netradiční sporty, takže nás můžete často zahlédnout při „mači“ v olo-gugu-gudu, gorodkách, krocketu, pétanqu, lakrosu, ringu, softbalu, skalním golfu, korfbalu a jiných zajímavých hrách.

Vyvrcholením naší celoroční činnosti jsou letní dětské tábory. Jejich programy jsou založeny na prolínání oddílových her a soutěží v menších či větších skupinách

a celotáborové hry, jejichž téma je voleno tak, aby kromě zábavy poskytlo dětem i možnost setkat se s určitou historickou epochou, událostí nebo kulturně-společenským fenoménem. Tak jsme se předloni ocitli v Jánských Koupelech ve vysoké trávě mezi hmyzáky, vloni jsme na Žďársku rozjeli Sykovecký express a letos nás na Telčsku čeká svět dávno zapomenutých legend.

V roce 2006 jsme navíc pod svá ochranná křídla přijali zrušený juniorský florbalový oddíl místního gymnázia. Florbalový oddíl se rozrůstal a dnes naši reprezentanti tohoto populárního sportu hrají severomoravskou liguovou soutěž v kategorii dorostenců, juniorů a mužů.

Samozřejmě, že při své činnosti spolupracujeme i s dalšími subjekty. Nejtěsnější spolupráci máme s První jazykovou základní školou Horáčkova v Praze 4. Programově pro tuto školu zajišťujeme školy v přírodě a víkendové pobyty pro rodiče s dětmi. Velmi úzkou a dobrou spolupráci máme s uničovskou samosprávou a místními školami. Vloni jsme se organizačně i programově podíleli na mezinárodním táboře partnerských měst Uničova z Itálie a Slo-

venska, pro uničovské gymnázium jsme připravili seznamovací pobyty pro budoucí studenty prvňáčků a například v letošním roce připravujeme program na Den muzeí a tři turnaje pro základní a střední školy ve florbale. Kromě uničovské radnice nás finančně i materiálně podporuje řada podnikatelských subjektů, za což jim patří náš dík.

Kromě výše nastíněných aktivit, které poskytujeme ve spolupráci nebo na „zakázku“, připravujeme i vlastní akce. Mezi ty nejvýznamnější patří projekt výtvarných a řemeslných dílen Zažít nudu – vadí ...!, dvě tematické víkendovky na Vysočině a třeba tradiční Štěpánský výstup na Moravský Blaník zvaný Bradlo.

Vše, co se na našich akcích děje a v budoucnu bude dít, je podřízeno našemu hlavnímu mottu: „Chceš se bavit? Chceš se smát? S Gaudolinem pojď si hrát!“. Od tohoto hesla se odvíjí i náš

přístup k práci s mladými lidmi. Naším cílem není pracovat „S“ dětmi a mládeží, ale „PRO“ děti a mládež. Smyslem našeho úsilí je vytvořit mladé generaci ve volném čase prostředí plně pozitivních podnětů, snaha ovlivnit a podporovat jejich dovednosti ve světě sportu, předávat dětem lásku k přírodě, k druhým lidem, umění vážit si přátelství a pomoci druhých bez ohledu na případný zisk. Takže milí čtenáři: Chcete se bavit...?

Jiří Urbášek
předseda sdružení
foto archiv Gaudolina

P. S.: Pokud jste dočetli až sem, asi vás Gaudolino zaujalo, tak koukněte na naše webové stránky www.gaudolino.cz.

Kontaktní adresa:

**Občanské sdružení
GAUDOLINO**

Masarykovo nám. 29
783 91 Uničov
tel.: 732 710 021,
602 241 693
e-mail:
gaudolino@gaudolino.cz
web: www.gaudolino.cz

Odcizování člověka přírodě

Středisko ekologické výchovy Toulcův dvůr provedlo předloni pozoruhodný výzkum nazvaný

„Odcizování člověka přírodě“ (je možné se s ním seznámit na www.detiamesto.cz). Výzkum se týkal dětí od cca 1 roku do 15 let. Archa z něj cituje dvě vybrané pasáže na ukázkou.

Anotace výsledků získaných realizací projektu „Výzkum odcizování člověka přírodě“

1. Z výzkumu vyplývá, že i při narůstajícím ohrožení udržitelného rozvoje existuje ještě velká, téměř nevyužívaná rezerva, a tou je včasná celostní, harmonická (nikoli jen rozumová) ekologická výchova postavená na syntéze nových vědeckých poznatků, a to jak z oblasti humanitních, tak i přírodovědných disciplín. Doposud nové vědecké poznatky zůstávají v resortní izolaci a nejsou nijak systematictěji vytvářeny zpětné vazby vzhledem k reálnému životu současných dětí a mládeže.

2. Ochrana živé celoplanetár-

ni tkáň, jejíž je člověk organickou součástí, tvoří téměř protipól současným celospolečenským trendům zaměřeným na zvyšování konzumu. Za této situace je logické, že prováděné výzkumy pouze potvrzují skutečnost, že nejsou respektovány minimální možnosti přizpůsobování lidského genomu exponenciálně narůstajícím požadavkům na změny životního stylu. Počátky odcizování přírodnímu prostředí byly při výzkumu rozeznatelné už u dětí mladších tří let. Zjistěná: dítě na počátku svého života má všechny psychické i fyzické předpoklady pro vývoj takového způsobu života, který bude v souladu s udržitelným rozvojem. Tyto předpoklady však nejsou kvalifikovaně využívány a rozvíjeny. Při současném celostátním uspořádání nemá ekologie člověka, či snad přesněji sociobiologie doposud ani legislativní, ani personální odborné zaštitění. Lze očekávat, že v letošním roce nově zřízený odbor MŽP „Ekologie lidských sídel a člověka“ umožní zlepšování dosavadní situace. Realizátoři výzkumu měli řadu příležitostí ověřit si, jak obtížné bude získávat ke spolupráci odborníky souvisejících vědních disciplín.

3. Průzkumy prováděné ve školách prokázaly, že těžiště současné strategie ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty spočívá převážně v poskytování informací o přírodním prostředí, které jsou předávány slovy a obrazy. Takové informace jsou z hlediska plasticity reálného života zákonitě neplnohodnotné a deformované. Ekologické vzdělávání je zahajováno většinou až ve věku, kdy už děti mají upevněné návyky interiérového konzumního životního stylu. **Doporučení:** navrhnout celospolečenská opatření k vyvážení teoretického environmentálního vzdělávání a včasné praktické výchovy prožitkem v hodnotném přírodním terénu.

4. V tomto roce bylo celosvětově zahájeno desetiletí výchovy pro udržitelný rozvoj. Představíme-li si na jedné straně rovnosti celoplanetárně udržitelné životní podmínky a na druhé straně současný způsob života naší společnosti, pak je zřejmé, že na této druhé straně bude zapotřebí hodně urychleně začít moudře jednat ve prospěch podporování oné celoplanetární životaschopné tkáně. Výzkum prokázal, že chybí předškolní i školní systém výchovy k vytváření návyků skutečně tvůrčího jednání ve prospěch zbytků původnějších přírodních společenstev. Pěstování pokojových květin, anglických trávníků, bonsajů a zvířat v interiérech a klecích k dosažení zmiňované rovnosti nemůže stačit.

5. Ochrana přírody není v li-dech geneticky zafixována, protože člověk musel s přírodními podmínkami bojovat v průběhu celého evolučního vývoje, ale rozsah jeho genetických vloh duševních i tělesných byl a je podmíněn a limitován vnějšími přírodními podmínkami, ve kterých se vyvíjel. Výzkum potvrdil, že prokázaný úbytek – a stále se zrychlující úbytek – přímých kontaktů s přírodním prostředím přináší negativní důsledky jak pro schopnosti a ochotu pomáhat k zachování funkčnosti přírodního prostředí, tak pro dosažení optimálního psychického i fyzického rozvoje u každého lidského jedince.

6. Výzkum prokázal, že vstřícnější postoje mají mladí lidé k ptákům a savcům než k bezobratlým a k rostlinné říši. Rovněž ochrana určitých jednotlivých organismů je častěji

propagována a akceptována, než dovednosti rozeznat a aktivně podporovat zbytky původnějších přírodních společenstev. Ke zlepšení situace by mohlo dojít využitím zjištěných skutečností při přípravách Akčních plánů Krajských koncepcí ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty a při tvorbě a vzájemném propojování

těchto koncepcí s Krajskými koncepcemi ochrany přírody. Zjištěná fakta by mohla pozitivně ovlivnit také chystané Akční plány Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR.

Výzkum trvající patnáct měsíců mohl pouze poukázat na závažnost zadaného úkolu. Zjištěná fakta přímo vyzývají jak k pro-

hloubení a rozšíření výzkumu, tak také k jeho trvalému odbornému sledování. Hlavně jsou inspirativní pro rozpracování konkrétních návrhů, jak napomáhat k zastavení procesu odcizování dětí onomu skutečnému reálnému životu v tradičních společenských i přírodních vazbách.

Emilie Střejčková, 30. 11. 2005

Anketa

Helena Vostradovská, Hana Kloufarová: Anketa mezi dětmi navštěvujícími Ekologické centrum hl. m. Prahy Toulcův dvůr

Ankety se zúčastnilo celkem 439 dětí z pražských základních škol (jednalo se o náhodný výběr dětí a tříd navštěvujících ekovýchovné programy na Toulcově dvoře, celkem 308 dětí ze 3.- 5. třídy a 131 dětí z 6. - 9. třídy; anketní otázky jsme jim dávali po skončení programu)

Anketa obsahovala pouze dvě otevřené otázky:

1/ Co jsem dělal v přírodě a kdy?

2/ Co jsem dělal pro přírodu?

Celkově je pestrost odpovědí velice chudá, ve většině případů je vidět, že si děti jen velice obtížně vzpomínají, co naposledy v přírodě dělaly (v některých kolektivech se také vyskytovaly téměř stejné odpovědi – děti byly ovlivněny nápovědou doprovázejícího pedagoga, nebo od sebe opisovaly) a často zaměňují otázky a odpovědi (např. i v odpovědích na otázku: „Co jsi dělal pro přírodu?“ se objevují odpovědi: „byl jsem na procházce“, „na výletě“, „stavěl jsem domek z klacků“, „lezl

jsem po stromech“, „venčil jsem psa“, „sklízal jsem ovoce“, „zahazoval jsem jablka“, „shazoval jsem jmelí“... atd.). Z odpovědí dětí vyplývá, že jako přírodu často chápou i zahradu a do péče o přírodu pak uvádějí také práce na zahradě (zalévání, trhání plevele atd.).

Co jsem dělal pro přírodu

Otázka Co jsi dělal pro přírodu? dětem často dělala problémy, zdá se, že příliš nevědí, co by se pro přírodu vlastně mělo dělat (je však otázkou, zda-li to vědí dospělí, včetně těch, co vystupují na ochranu přírody nebo co působí v ekologické výchově – možná by to stálo aspoň za malou anketu).

V této souvislosti jsou nápadně poměrně časté negativní odpovědi vymezující, co děti (škodlivého) v přírodě nedělaly. (Zhruba 13% dětí odpovědělo: „neřval jsem“, „nezapáloval oheň“, „nic neničím“, „neházel jsem odpad“, „neničím houby, květiny“, „nejezdím autem“, ale i „udržuji čistotu a jsem ohleduplný“ / 56 odpovědí/). Je otázkou, zda-li děti volily tuto odpověď proto, že nevěděly, co by tam jinak uvedly a nechtěly vypadat, že pro přírodu nedělají nic, nebo proto, že chtěly zdůraznit, že zatímco zmíněné škodlivé činnosti lidé v přírodě běžně dělají, ony nikoliv. Možná se takové odpovědi mohou zdát nedostatečné, pasivní, ale uvědomme si, že kdyby se tak v přírodě chovali všichni, mnohých významných problémů by ubylo. Minimálně z těchto odpovědí plyne, že tyto děti vědí, co přírodě škodí, a jsou ochotné se takových činností vyvarovat. V každém případě je třeba přistupovat k interpretaci těchto odpovědí s velkou opatrností.

Pokud se děti snaží přírodě pomáhat, mají v první řadě na mysli úklid (lesa, listí, odpadků, papíru). Celkem 109 dětí identifikovalo tuto dílčí zkušenost (24%). Další identifikované činnosti ve prospěch přírody jsou následující: krmení zvířat, krmení ptáčků, sázení stromků, třídění odpadu, zalévání zahrady, péče o záhonky, trhání plevele, záchrana zvířete. Pro

upřesnění uvádíme i odpovědi, které jsme zaznamenaly u dětí ojediněle: hledání pastí a ok, pálení listí (???), sekání trávy, čištění vody, kácení stromů, ošetření zvířat, ošetření stromů, ničení lýkožroutů, hnojení zahrady, stavění krmítek, přímý zásah – volání na policii (benzín v rybníčku), SMS pomoc Asii, příspěvek na Tatry, rozdávala plátkaty strany Zelených.

U některých z uvedených odpovědí je sporné, zda se opravdu jednalo o činnosti ve prospěch přírody (např. pálení listí a kácení stromů). Poslední skupinu tvoří ti, kdož odpověděli, že nevědí nebo nedělají nic – 45 dětí (cca 10%). Pro zpeřčení uvádíme i odpovědi, které děti uvedly: „zachránili jsme vosí úl!“ nebo „chráním přírodu, když mám čas!“.

Co jsem dělal v přírodě a kdy?

Pokud seřadíme odpovědi na tuto otázku podle četnosti výskytu, vyjde nám jednoznačně, že jsme národem houbařů, a že do lesa se chodí tehdy, pokud si z něj lze něco odnést. Sběr přírodnin (borůvek, hub, listů, žaludů a šišek atd.) je jednoznačně na prvním místě – 148 odpovědí (34%). Sběr hub popsala zhruba třetina respondentů! (Nutno ovšem dodat, že výzkum začal zrovna v období, kdy houby hojně rostly. Také je možné, že sbírání čehokoliv dětem výrazně utkvělo v paměti a při dotazu na činnost v přírodě si na ně nejsnáze vzpomněly.)

Problematickým místem se jednoznačně jeví časové hledisko. Většina dětí se otázkou času v odpovědích nezabývala a zbytek se snažil zachytit alespoň nějaké činnosti, které by mohl popsat. Je třeba však přihlídnout k tomu, že sběr dat probíhal v pozdním podzimu a že děti spíše vzpomínaly na léto v přírodě. Na druhé místo se řadí procházky do lesa a lesoparku (18%). Pouze 8 % dětí uvádí pohybové hry v přírodě (jako je fotbal nebo schovávaná).

Foto archiv Toulcova dvora
Více informací o středisku na www.toulcuvdvor.cz

Skautská výročí

ze sdružení

Od narození světového zakladatele skautského hnutí, které má dnes okolo 40 milionů členů ve více než 200 zemích světa, uplynulo letos 22. února 150 let.

Robert Baden-Powell se narodil v Londýně v rodině profesora Oxfordské univerzity.

Na základě vlastních zkušeností z působení v armádě začal psát příručku pro chlapce „Scouting for boys“. S její pomocí a úplně spontánně začali chlapci po celé zemi zakládat skautské oddíly. Velice rychle se jeho myšlenky rozšířily do celého světa – tři roky poté vznikl skauting i u nás.

Zakladatel skautingu s rodinou

„Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, první baron z Gilwellu, se narodil roku 1857 a zemřel v roce 1941. Vůbec se nedivím, pokud vám tato informace nic neříká. Já sám jsem o něm téměř nic nevěděl, dokud jsem si pak po mnoha letech nepřečetl jeho životopis, a to se ten pán do mých chlapec-kých let otiskl dost nesmazatelně. Generálporučík Baden-Powell totiž roku 1908 v Anglii založil skautské hnutí.“

Robert Fulghum: Slova, která jsem si přál napsat sám: citáty, jež ovlivnily mé myšlení

22. únor se stal velkým skautským svátkem. Nejen, že je datem narození prvního skauta na světě; ve stejný den o 32 let později se narodila pozdější světová náčelní skautek, Powellova žena Olave.

Den přemýšlení, jak byl skautský svátek nazván, se slaví na celém světě – a v každé zemi trochu jinak. Libanonské skautky pečou koláčky a ty pak prodávají v nákupních centrech. Utržené peníze použijí na rozvoj a podporu hnutí. Loňský „Thinking Day“ v Británii se nesl ve znamení globalizace. Skautky i skauti přemýšleli, co jim globální svět přináší a jaké jsou jeho nevýhody.

Letošní výročí je o to významnější, že slaví narozeniny také skauting jako takový. Baden-Powell totiž založil hnutí právě před sto lety. Výročí oslaví společně skautky a skauti v Anglii na jamboree, setkání, kterého se pravidelně účastní výpravy z téměř všech zemí světa. Z České republiky se na letošní jamboree chystá více než 250 delegátů.

Oslavy 100 let skautingu v Praze

V sobotu 21. dubna zahájí čeští skauti oslavy stého výročí založení skautského hnutí.

Na akci s názvem „Objevte svět“, která začne toho dne v poledne na pražském Staroměstském náměstí, si budou moci společně vyzkoušet aktivity z mnoha států všech kontinentů. Zahrají si australské hry, ochutnají bolivijské placičky, vyrobí si etiopský náramek nebo se naučí zdravit japonsky. Akce se za jednotlivé kontinenty zúčastní velvyslanci zemí, na účastníky čeká v nabitém programu také ukázka irského či afrického tance, indické hudby nebo hra na australské didgeridoo. Přímou na místě se bude skládat největší skautský sátek na světě.

Zdroj: www.skaut.cz

Stanová podsada je vynález českých skautů – a tak se ani česká výprava na světové Jamboree neobejde bez podsad (foto z Jamboree v Thajsku)

S Jaroslavem Foglarem od Bobří řeky do Stínadel

ze sdružení

V letošním roce si připomínáme sté výročí narození spisovatele Jaroslava Foglara (6. 7. 1907 – 23. 1. 1999) a také prvního kreslíře Rychlých šípů dr. Jana Fischera (22. 1. 1907 – 8. 1. 1960). Těto významné události bude věnovaná výstava „Od Bobří řeky do Stínadel“ pořádaná pod záštitou primátora Pavla Béma Pražskou pobočkou Sdružení přátel Jaroslava Foglara (SPJF) v Muzeu hlavního města Prahy od 16. května do 2. září 2007.

Výstava představí veřejnosti bohatý a zajímavý život a dílo nejúspěšnějšího českého autora dětské dobrodružné literatury a pedagoga volného času dětí a mládeže, Jaroslava Foglara

– Jestřába, který desítky let vedl pražský oddíl Dvojka – Hoši od

ukázky z Foglarových kreslených seriálů, především legendárních Rychlých šípů, včetně zajímavých souvislostí a kuriozit.

Expozice mapuje také Foglarovu pedagogickou činnost – jednak vedení vlastního chlapeckého oddílu a desítek letních táborů, jednak řízení a motivování čtenářských klubů, tedy výchovnou činnost „na dálku“ prostřednictvím rubrik v dětských časopisech – především Mladý hlasatel a Vpřed.

Vystaveny budou i zajímavé ma-

teriály z Foglarova osobního archivu, zaměřené jak na soukromý a rodinný život, tak na jeho dílo. Na své si přijdou i zánovní znalci foglarovského světa, protože některé dokumenty a další materiály budou vystaveny vůbec poprvé. Navštěvníci se také budou moci seznámit s tvorbou a aktivitami, které na Foglarovo literární dílo a pedagogickou činnost navazují. Na cestě od Bobří řeky do Stínadel budou moci navštívit klubovnu Rychlých šípů, zhlédnout dokumentární filmy věnované Jaroslavu Foglarovi, chybět nebude nabídka tiskovin a dalších materiálů.

Nejrůznější provedení ježka v kleci - hlavolamu z Foglarových knih

Každá výstava zůstává ve své podstatě více či méně „mrtvým“ předložením exponátů. Je proto potěšitelné, že v případě Jaroslava Foglara se nejedná o uzavřenou kapitolu. Vždyť jeho tvorba i náměty na smysluplné, tvůrčí a kamarádské prožití dětství se dosud setkávají nejen s příznivým přijetím čtenářů, ale stále mají i mnoho následovníků.

Od Bobří řeky do Stínadel

Výstava se koná od 16. 5. do 2. 9. 2007

Muzeum Hlavního města Prahy, Na Poříčí 52, 180 00 Praha 8

Otevřeno: denně kromě pondělí 9.00 – 18.00 hod.

Vstupné: základní 80 Kč, snížené (studenti, důchodci, invalidé) 30 Kč, rodinné 160 Kč, děti do 6 let zdarma, školní skupiny 20 Kč (na jednotlivce, vč. pedagogického dozoru).

Každý první čtvrtek v měsíci otevřeno do 20.00 hodin a za symbolické vstupné 1 Kč!

Informace muzea:

www.muzeumprahy.cz

Tábor ve Sluneční zátoce – na Sázavě

Kde bílá oblaka plují... 100 let od narození Jaroslava Foglara

To je další velká výstava k výročí, tentokrát v Brně, uspořádaná Sdružením přátel Jaroslava Foglara v Moravském zemském muzeu od 4. května do 6. října 2007.

Moravské zemské muzeum
Zelný trh 8

Otevřeno: úterý – sobota 9.00 – 17.00 hod., pondělí a neděle zavřeno

Informace muzea: www.mzm.cz

K stému výročí narození Jaroslava Foglara

se chystá na nejrůznějších místech republiky řada menších výstav a mnoho dalších akcí a aktivit. Informace o nich jsou průběžně doplňovány a aktualizovány na internetových stránkách:

- www.foglar.info
- www.bohousek.cz
- www.spjf.cz

-mal-
Foto Milan Lebeda, Václav Nosek
Reprofoto: archiv
Autorem portrétních kreseb Jaroslava Foglara je Milan Teslevič (detail z pohlednice, kterou vydalo SPJF)

9. Bambiriáda zohlední téma evropské kampaně

Z ČRD

„Každý jsme jiný, všichni rovnoprávní“ – pod tímto mottem se uskuteční letošní, v pořadí již devátý ročník prezentační přehlídky dětských a mládežnických sdružení a center volného času – známá Bambiriáda.

Celostátní akce, pořádaná již tradičně Českou radou dětí a mládeže (ČRD) si tentokrát „vypůjčila“ heslo od evropské kampaně zaměřené na rozmanitou společnost, lidská práva a spoluúčast mladých lidí na společenském dění. ČRD tým chce poukázat na tematické sepětí Bambiriády a osvětové kampaně, kterou na národní úrovni taktéž spolupřipravuje. Vyplynulo to z jednání centrálního štábu svolaného na 28. února, které potvrdilo, že přípravy Bambiriády 2007 jsou již v plném proudu.

Akce se letos uskuteční v době od 24. do 27. května v bezmála třech desítkách míst České republiky. Bambiriádními městy letos jsou: **České Budějovice, Děčín, Havířov, Hradec Králové, Cheb, Chomutov, Chrudim, Jaroměř, Jeseník, Karlovy Vary, Klatovy, Krnov, Liberec, Náchod, Nymburk, Ostrava, Plzeň, Praha, Prostějov, Rakovník, Rychnov n. Kněžnou, Šumperk, Tábor, Třinec, Uherské Hradiště, Zábřeh a Zlín.**

Bambiriáda má – a nejen v místech a čase svého konání – upřít pozornost široké veřejnosti k celoroční práci organizací a spolků, které se systematicky zabývají mimoškolní výchovou nejmladší generace. Prostor, který jim tato akce nabízí, využívají jednotlivá

sdružení k tomu, aby představila své programy trávení volného času, zaměřené především na děti a teenagery. Snaží se přitom, aby jimi zvolená forma byla pro cílovou skupinu mládeže co nejatraktivnější – a tak dobrovolníci ze sdružení mimo jiné vztyčují v bambiriádních areálech cvičné lezecké stěny, stavějí indiánská tee-pee a spouštějí na vodu raftové čluny. O zájem dětí a jejich rodičů každoročně usiluje přibližně stovka organizací, od těch nejznámějších, jakými jsou Junák, Pionýr,

Asociace turistických oddílů mládeže či Hnutí Brontosaurus, až po spolky, jejichž názvy zatím ještě nejsou v širším povědomí příliš fixovány.

Bambiriádu zpravidla zpestřují doprovodné programy. Jedním z nich je i předání Ceny ČRD Přístav. Toto symbolické ocenění v podobě umně zdobené „trosečnické“ láhve s ukrytým poselstvím každoročně obdrží někteří z představitelů veřejné správy a samo-správy, a to za svoji podporu mimoškolní práce s dětmi a mládeží. Podle informací centrálního štábu převzal nad devátým ročníkem Bambiriády záštitu předseda vlády Mirek Topolánek a někteří členové jeho kabinetu (týká se vedení resortů školství, mládeže a tělovýchovy, obrany, kultury a místního rozvoje), jakož i Generálního štábu Armády ČR.

Hlavními partnery Bambiriády 2007 jsou již tradičně MŠMT a Pojišťovna Generali, a.s.; hlavním mediálním partnerem je Česká

televize, výrazně bude rozšířena spolupráce s Českým rozhlasem. Vstup na akci bude jako obvykle bezplatný. Vstupenky, rozdáváné u vchodů do bambiriádních areálů v jednotlivých městech, navíc nabízejí jejich držitelům možnost volného či zlevněného vstupu do vybraných kulturních a památkových objektů.

Bambiriádní atmosféru si loni v celé ČR nenechalo ujít přes 200 000 návštěvníků, hlavně děti s rodiči. Loňský ročník Bambiriády rozvíjel mezinárodní rozměr této akce. Podle českého vzoru ji uspořádali ve dvou slovenských (Žilina, Námestovo) a v jednom polském (Bielsko-Biala) městě; díky děčínským pořadatelům se s ní mohlo obeznámit také saské město Pirna.

*-maj-
foto archiv Bambiriády
Informace o kampani „Každý jsme jiný, všichni rovnoprávní“ najdete na www.kam-pan.cz*

Zpravodaj ČRD o výchově a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přepřava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRD
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok
Toto číslo vyšlo v dubnu 2007
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není určena k prodeji.
Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Foto na přední obálce: archiv Sdružení MOP; foto na zadní obálce: DTA, Jiří Majer, Jan Naidr ml., Jiří Homolka, Kateřina Zezulková a archiv ČRD

Clever Invest Junior – pohled do budoucnosti Vašeho dítěte

Nejlepší dětský produkt v soutěži Zlatá koruna 2006
(celkově 3. místo – Bronzová koruna)

Pojštění Clever Invest Junior je určeno všem **rodičům, ale i prarodičům**, kteří chtějí pro své děti investovat volné prostředky formou investičního životního pojištění. Clever Invest Junior je **investiční životní pojištění**, které umožňuje efektivně investovat a současně nastavit pojistnou ochranu dítěte podle vlastních představ a potřeb.

Pojštění Clever Invest Junior nabízí řadu **výhod**:

- **Jedna smlouva na celý život:** smlouvu lze sjednat do libovolného věku dítěte – klient si může zvolit, který věk dítěte považuje za optimální pro ukončení smlouvy, kdy bude dítě vyplácena hodnota investice; pojištěné dítě se může v dospělosti rozhodnout, že bude nadále v pojištění pokračovat.
- **Výběr ze 7 českých i světových fondů**, které se liší strukturou investic, mírou rizika i výši potenciálního výnosu. Pojistník si volbou fondů sám určuje investiční strategii a rozložení investice do fondů může průběžně měnit podle jejich aktuálního vývoje.
- Pro klienty, kteří nemají zkušenosti s investováním na kapitálovém trhu, jsou připraveny **3 investiční strategie** s odlišnou mírou rizika.
- Dlouhodobě **priznivě výsledky fondů** převyšující míru inflace (údaj v závorce znamená zhodnocení za poslední rok k 31. 12. 2006):

Směšný fond Generali	(4,50%),
Akiový fond Generali	(3,88%),
European Equities Dynamic C	(19,12%),
Central and Eastern European Equities C	(27,39%),
Global Life Style C	(5,24% - za poslední 3 měsíce),
Global Multi Utilities C	(10,87% - za poslední 3 měsíce).
- Možnost **měnit umístění do fondů i přesouvat** prostředky mezi fondy (do 31. 7. 2007 zcela bezplatně).
- **Vysoká flexibilita** - v průběhu trvání pojištění je možné měnit pojistné částky, výši pojistného, rozsah doplňkových pojištění, je možné vkládat mimořádné pojistné nebo uskutečňovat částečné odkupy apod.
- **Kvalitní pojistná ochrana** prostřednictvím doplňkových úrazových pojištění:
  - **Denní odškodné** za dobu nezbytného léčení úrazu – **výplata již od 1. dne**, minimální doba léčení jen 8 dní; max. pojistné plnění v případě hospitalizace **až 500 Kč za den**.
  - **Trvalé následky úrazu** – progresivní plnění s **výplatou pětinašobku** při 100% invaliditě (max. pojistné plnění **až 5 000 000 Kč**); pojistné plnění vypláceno již od 0,001% stupně invalidity (k dispozici také varianta od 10%).
- **Oceňovací tabulky** pro denní odškodné a trvalé následky úrazu jsou uvedeny v pojistných podmínkách a tvoří tak součást smlouvy - jsou tedy **pro pojištovnu závazné po celou dobu** trvání pojištění.
- Pojištění lze sjednat také **ve variantě bez zkoumání zdravotního stavu** s doplňkovým úrazovým pojištěním ve variantě - smrt úrazem, trvalé následky úrazu od 10%, denní odškodné za výjmenované úrazy (zlomeniny, popáleniny, poranění vnitřních orgánů).
- **Průhledná struktura nákladů** – struktura nákladů je popsána v pojistných podmínkách - aktuální výše poplatků v době sjednání

je uvedena v návrhu na uzavření smlouvy a k dispozici v sazebníku poplatků. Navíc je maximální výše pravidelných poplatků garantována v pojistných podmínkách.

- **Pojistná částka** pro případ smrti nastavena na minimum, tj. 2 000 Kč – v případě smrti by byl **vyplácen součet** minimální pojistné částky a hodnoty podílového účtu.
- Možnost **volby způsobu placení** - pravidelné nebo jednorázové. Jednorázová forma vhodná zejména pro případy, kdy je pojistníkem prarodič dítěte.

- Možnost **chránit investici před vlivem inflace** zahrnutím tzv. indexace.
- V případě obtížné finanční situace je možné požádat o **přerušeni placení** pojistného.
- Možnost snižování investičního rizika prostřednictvím automatického přemístování finančních prostředků do stabilních instrumentů (**zamykání výnosů**).

klientský servis: 844 185 185

www.generali.cz

Zlatým Ámose školního roku 2006/2007 se stal osmdesátiletý chemik Ivan Sedlák z pražské Masarykovy střední školy chemické. Nejstarší účastník soutěže v celé její čtrnáctileté historii také v soutěži Ámos sympatlák. Hlasy mu prostřednictvím SMS zaslalo 4061 lidí. Zlatého Ámose slavnostně korunovala v sobotu 24. března 2007 na Kantorském bále ministryně školství Dana Kuchtová.

Dětská tisková agentura

Přečtete si na www.adam.cz...

Sdružení rodáků a přátel Chodska a Pošumaví – Psohlavci v Praze vstoupilo v sobotu 10. února 2007 večer v pražském Národním domě svým 71. pošumavským věnečkem do osmého desetiletí své činnosti. Pošumavský věneček – chodský reprezentační ples se uskutečnil ve spolupráci s Folklorním sdružením ČR. –VK–

Manifest evropské mládeže – Za život bez tabáku, který shrnuje názory mladých Evropanů k problematice škodlivosti tabáku, představili 21. března 2007 v Praze zástupci českého sdružení dětí a mládeže Pionýr. Manifest, který mládežníci následně předali zástupci Ministerstva zdravotnictví ČR, obsahuje také možnosti a úvahy o tom, jakým způsobem by mladí lidé mohli přispět ke změně situace na sociální, legislativní i politické úrovni. (red)

„Ve Škole Matky Terezy se mi líbí, protože nás moc dobře učí. Na televizi se dívám denně jen půl hodiny, potom sedím nad učebnicemi. Až vyrostu, přál bych si stát se policejním důstojníkem... S učebnicemi mi doma nikdo nepomáhá,“ napsal ve svém dopise adresovaném České radě dětí a mládeže její „adoptivní syn“, indický chlapec Prashanth Hegde. Nejraději si čte knížky a ve škole je jeho oblíbeným předmětem přírodověda.

(red)

Učitelé na českých školách získali moderní pomůcku pro výuku multikulturní výchovy. Jde o projekt nazvaný Czechkid, jehož webová aplikace je dostupná na internetové adrese www.czechkid.cz. Je určen dětem, studentům a pedagogům základních i středních škol. Předobrazem Czechkidu se stal obdobný britský projekt; český model ovšem vychází z našeho prostředí, a odpovídá tudíž i zdejším podmínkám a potřebám. -maj-

V rámci pololetních prázdnin uskutečnil TOM Tuláci a TOM Lišáci počátkem února lyžařský výcvikový tábor v lyžařském středisku Revúcký raj ve Velké Fatře na Slovensku. Na letošní zimu tam byly lyžařské podmínky víc než dobré, a tak tomíci zažili krásné lyžování se spoustou dalších zimních činností. Nadšení ze sněhu bylo převládající, sjezdovky liduprázdňné a chuť lyžovat obrovská.

Jiří Homolka

Interaktivní seminář pro studenty přiblížil svět lidí zrakově postižených a ukázal, že takovýto handicap při troše pomoci a tolerance ze strany majoritní společnosti, nemusí být omezením. Seminář se konal u příležitosti aktivního týdne boje proti předsudkům a rasismu, spjatého zejména s oslavou 21. března, vyhlášeného za mezinárodní den věnovaný tomuto úsilí. Letos se do něj promítlo téma evropské kampaně All different – All equal (Každý jsme jiný, všichni rovnoprávní). Kateřina Zezulková

